

Fullmäktige 20.10.2025

Fråga om åtgärder för att effektivisera bekämpningen av råttor i Esbo

Beredning och upplysningar:
Laiho Maria
Larsson Aron
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Arja Juvonens och 24 andra ledamöters fråga 28.4.2025 om åtgärder för att effektivisera bekämpningen av råttor i Esbo och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Fråga

Arja Juvonen och 24 andra ledamöter lämnade 28.4.2025 en fråga om åtgärder för att effektivisera bekämpningen av råttor i Esbo. De undertecknade ledamöterna ställer följande frågor:

1. Hur övervakar Esbo stad förekomsten av råttor i olika stadsdelar, och finns det områden där problemet är särskilt allvarligt?
2. Har staden planer på att intensifiera bekämpningen av råttor i offentliga områden, såsom parker och gator, särskilt i områden där råttproblemet är stort?
3. Hur stöder staden fastighetsägarna och ger dem anvisningar om bekämpning av råttor, och har staden övervägt gemensamma bekämpningskampanjer eller åtgärder mellan grannskap?
4. Samarbetar staden med företag som bekämpar skadedjur, och kan staden erbjuda centraliserade tjänster eller rekommendationer till invånare och husbolag för bekämpningen av råttor?
5. Hur planerar Esbo stad att utveckla sin strategi för råttbekämpning i framtiden med tanke på stadens tillväxt och tätare stadsstruktur?

Svar på frågan

1. Hur övervakar Esbo stad förekomsten av råttor i olika stadsdelar, och finns det områden där problemet är särskilt allvarligt?

Staden får anmälningar om råttor via många kanaler: via stadens responstjänst, per e-post och som telefonsamtal.

Enheten för underhåll av grönområden följer förekomsten av råttor på allmänna områden utifrån invånarnas anmälningar via responstjänsten

och genom observationer från stadens personal. Det finns inte någon viss stadsdel där råttproblemet är särskilt stort, men i allmänhet kommer det in mest anmälningar från områden där det pågår stora byggprojekt eller där avfallshanteringen är bristfällig.

Esboregionens miljö- och hälsoskydd svarar för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet i Esbo, Grankulla och Kyrkslätt. Miljö- och hälsoskyddet följer råttförekomster via stadens responstjänst samt via e-post- och telefontjänsten. Dessutom blir tjänsteinnehavare ibland kontaktade direkt. Stora bygg- och infrastrukturprojekt gör att råttorna rör på sig och därför kan observeras oftare än vanligt. Råttproblemet kan sporadiskt bli större i vissa områden. Särskilt arrangemangen kring avfallshanteringen i Storå kern har orsakat råttproblem.

Miljövården följer förekomsten av råttor på basis av anmälningar, och utreder situationer där problem med avfallshanteringen orsakar råttproblem. Forskning om råttpopulationernas storlek i olika områden och allmän forskning om råttor bedrivs av Helsingfors universitet. Esbo stad följer med forskningen för att utveckla åtgärder. Områden där det mer regelbundet förekommer anmälningar om råttor är bland annat egnahemsområden, nybyggnadsområden och platser nära byggnadsobjekt. Dessutom kommer det anmälningar från områden där avfallshanteringen inte är tillfredsställande eller där råttorna har god tillgång till mat och eventuella gömställen.

Affärsverket Esbo lokaler följer situationen i Esbo stads fastigheter utifrån observationer från fastighetsskötarna och lokalernas användare. Affärsverket övervakar skador som orsakas av råttor i fastigheter. I fastigheterna utförs årligen över 800 fastighetsgranskningar, där man bland annat kontrollerar att återvinningsutrymmena är rena och gårdarna prydliga. Råttor har observerats på olika håll i staden, men inget område har lyfts fram särskilt.

2. Har staden planer på att intensifiera bekämpningen av råttor i offentliga områden, såsom parker och gator, särskilt i områden där råttproblemet är betydande?

Enheten för underhåll av grönområden konstaterar att man för närvarande kontrollerar alla anmälningar som skickas in via responstjänsten. Cirka 7–8 av 10 anmälningar gäller markområden som inte ägs av staden, till exempel husbolags gårdar och parkeringsplatser. I dessa fall uppmanas anmälaren att kontakta disponenten. Vid anmälningar från stadens allmänna områden där en adress anges, beställs en skadedjursbekämpare för att kontrollera situationen. Om hens bedömning visar att det finns behov, inleds bekämpningen. Vid anmälningar som gäller lekplatser för barn och invånarparker samt deras närhet beställs bekämpning med låg tröskel. Bekämpningen utförs och effektiviseras vid behov.

3. Hur stöder staden fastighetsägarna och ger dem anvisningar om bekämpning av råttor, och har staden övervägt gemensamma bekämpningskampanjer eller åtgärder mellan grannskap?

Enheten för underhåll av grönområden konstaterar att om till exempel husbolag eller invånare som bor i egnahemshus meddelar att de börjar bekämpa råttor på den egna fastigheten, beställs vid behov också bekämpning på stadens omgivande markområden i samarbets syfte. Invånarna får anvisningar på stadens webbplats och som svar på meddelanden som inkommit via responstjänsten.

Riktlinjer för bekämpning av råttor finns bland annat på Esbo stads webbplats. På webbplatsen finns bland annat en anvisning för

bekämpning av råttor som kan skrivas ut. Om det förekommer råttor i en bostad eller i en bostads konstruktioner och disponenten eller fastighetsägaren inte åtgärdar problemet trots anmälan, kan invånaren kontakta Esboregionens miljö- och hälsoskydd. Esboregionens miljö- och hälsoskydd kan ge personlig rådgivning och handledning till enskilda fastighetsägare och disponenter. Dessutom följer Esboregionens miljö- och hälsoskydd förekomsten av skadedjur, bekämpningen av dem samt förebyggande åtgärder inom livsmedelskontroll som en del av inspektionerna i livsmedelslokaler. Om förekomsten av skadedjur gäller verksamhet inom livsmedelsbranschen, ingriper man med hjälp av tillsyn. Genom inspektionerna ges aktörerna också handledning och rådgivning om förebyggande av problem med skadedjur, såsom ändamålsenlig avfallshantering.

Om råttproblemet i anslutning till avfallshanteringen fortsätter trots att disponenten eller fastighetsägaren har informerats om saken, kan man kontakta Esbo stads miljövärd.

Affärsverket Esbo lokaler sköter stadens egna fastigheter och kontaktar vid behov grannfastigheterna.

4. Samarbetar staden med skadedjursbekämpningsföretag, och kan staden erbjuda centraliserade tjänster eller rekommendationer till invånarna och husbolagen för bekämpningen av råttor?

En myndighet ska vara neutral och får inte favorisera enskilda företag genom att ge rekommendationer om dessa. Esboregionens miljö- och hälsoskydd ger till exempel allmänna råd om att anlita skadedjursbekämpare.

Enheten för underhåll av grönområden beställer bekämpning av stadens avtalsleverantör. Ibland ber invånarna om rekommendationer, och sådana kan ges.

Affärsverket Esbo lokaler och stadsteknikcentralen har i samarbete konkurrensutsatt tjänster för utrotning, kartläggning och bekämpning av skadedjur. Bekämpning av råttor i Esbo stads fastigheter utförs av stadens avtalspartner. Upphandlingscentralen anser att det är svårt att utvidga denna tjänst till att omfatta kommuninvånarna (upphandlingslagen).

5. Hur planerar Esbo stad att utveckla sin strategi för råttbekämpning i framtiden med tanke på stadens tillväxt och tätare stadsstruktur?

För att kunna utveckla bekämpningen och strategin för bekämpning av råttor på ett centraliserat och effektivt sätt skulle det krävas allokerade resurser för bekämpning. Detta skulle möjliggöra centraliserad råttbekämpning till exempel på byggarbetsplatser, och det skulle också vara möjligt att producera information om råttpopulationernas storlek i olika bostadsområden, samordna bekämpningen med närliggande kommuner och få information om hur man på bästa sätt kan förebygga populationerna. I provinsen Alberta i Kanada används årligen upp till 360 000 dollar för att bekämpa råttor och hålla provinsen fri från råttor.

Ur affärsverket Esbo lokalers synvinkel innebär detta aktivare observation och handledning av lokalernas användare för att uppnå en god och bättre avfallshantering.

Förslag

Föredragande
Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Arja Juvonens och 24 andra ledamöters fråga 28.4.2025 om åtgärder för att effektivisera bekämpningen av råttor i Esbo och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys toimenpiteistä rottien torjunnan tehostamiseksi Espoossa

För kännedom